

Δικαιοσύνη και σεβασμός της ιδιωτικότητας, στο πλαίσιο της προληπτικής ιατρικής

/ Πεμπτούσια

Πρωτεύοντα ρόλο στην βιοηθική θεώρηση της προληπτικής ιατρικής διαδραματίζει η αρχή της δικαιοσύνης υπό την διανεμητική της εκδοχή, όπως την εξέφρασε ο John Rawls , αλλά και υπό την περισσότερο θεμελιώδη εκδοχή, όπως την εκφράζει η αριστοτελική ηθική.

Η προληπτική ιατρική στον χώρο της δημόσιας υγείας πολλές φορές συμπεριλήφθηκε στους αγώνες για κοινωνική δικαιοσύνη[1]. Στην Ρωσισανή της εκδοχή η αρχή της δικαιοσύνης στην προληπτική ιατρική ενδιαφέρεται κυρίως για την ίση μεταχείριση και συμμετοχή των πληθυσμών σε προγράμματα πρόληψης και υγείας. Με δεδομένη την κυριαρχία των οικονομικών συμφερόντων στις κοινωνίες της ελεύθερης αγοράς των δυτικών κρατών, η αρχή της δικαιοσύνης υπό την διανεμητική της εκδοχή προβάλλει την σπουδαιότητα του οικονομικού παράγοντα στην προαγωγή της δημόσιας υγείας. Επισημαίνει τον κίνδυνο της υπονόμευσής της, όταν το κράτος και οι δημόσιοι φορείς αρνούνται να παρέχουν τους απαραίτητους πόρους, αφήνοντας το δημόσιο αυτό αγαθό έρμαιο στα χέρια των ιδιωτικών οικονομικών συμφερόντων.

Η αρχή της δικαιοσύνης μαζί με το κοινωνικό, αποκτά και περισσότερο θεμελιώδες περιεχόμενο όταν πρόκειται για ζητήματα που άπτονται της ανθρώπινης προσωπικότητας. Για παράδειγμα, στις περιπτώσεις των ασθενών του AIDS, καταβάλλονται προσπάθειες αφ' ενός να προστατευθούν οι ανθρώπινοι πληθυσμοί από τον κίνδυνο επιδημικής εξάπλωσης της ασθένειας και αφ' ετέρου να τηρηθεί η εμπιστευτικότητα και η διακριτικότητα προς τους ασθενείς, ώστε οι τελευταίοι να μην πέσουν θύματα ρατσιστικών διακρίσεων και πρακτικών.

Γενικότερα οι ειδικοί επισημαίνουν ότι η βιοηθική προβληματική της προληπτικής ιατρικής που αφορά τη δημόσια υγεία είναι διαφορετική από την εξατομικευμένη προληπτική ιατρική. Άρα και οι ηθικοί κανόνες που εφαρμόζονται στη μία περίπτωση είναι διαφορετικοί από αυτούς που εφαρμόζονται στην άλλη[2].

Ένα βασικό βιοηθικό πρόβλημα της δημόσιας προληπτικής ιατρικής είναι το ζήτημα της ιδιωτικότητας και της μυστικότητας των αποτελεσμάτων των ιατρικών ερευνών. Τα δεδομένα στα οποία μπορούν να έχουν πρόσβαση οι επιδημιολόγοι ενδέχεται να είναι ευαίσθητα και προσωπικά. Η τυχόν διαρροή τους πιθανόν να προκαλέσει βλάβες σε ψυχολογικό, κοινωνικό, αλλά και ιατρικό επίπεδο στις ερευνώμενες κοινότητες. Έτσι οι συμμετέχοντες σε επιδημιολογικές έρευνες δεσμεύονται δια νόμου και με κυρώσεις για την τήρηση του απορρήτου. Σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις δεσμεύονται ενόρκως.

Παρατήρηση: Η ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ συνεχίζει την παρουσίαση - υπό τη μορφή σειράς άρθρων - της διπλωματικής εργασίας "Η Βιοηθική Θεώρηση της Προληπτικής Ιατρικής" που εκπόνησε η θεολόγος Δήμητρα Μπότσαρη υπό την επίβλεψη του καθηγητή π. Βασίλειου Καλλιακμάνη, στη θεολογική σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

[1] Dane Beauchamp, Public Health as Social Justice, *Inquiry*, τόμ.13, τεύχ. 1, σελ. 13-14.

[2] *Encyclopedia of bioethics*, τομ. 2, σ. 2216